

**НАУКОВЕ ПАРТНЕРСТВО
«ЦЕНТР НАУКОВИХ ТЕХНОЛОГІЙ»**

**ГУМАНІТАРНІ, ПРИРОДНИЧІ ТА ТОЧНІ НАУКИ
ЯК ФУНДАМЕНТ СУСПІЛЬНОГО РОЗВИТКУ**

Матеріали VIII Всеукраїнської науково-практичної конференції
(22– 23 лютого 2019 року)

Харків, 2019.

РОЗДІЛ 4. ОСВІТА

Волкова Г.К.

доцент Запорізького державного медичного університету

CLIL-ТЕХНОЛОГІЇ У ФОРМУВАННІ ПРОФЕСІЙНИХ КОМПЕТЕНЦІЙ ФАРМАЦЕВТІВ В КУРСІ ІНОЗЕМНОЇ МОВИ

В умовах глобалізації та інтеграції все більшої актуальності набувають різноманітні методи та підходи у навчанні іноземної мови. Особливої уваги у контексті функціонального оволодіння іноземною мовою та принципу інтегрованості набуває методика предметно-мовного інтегрованого навчання CLIL, яка на сьогодні відома та використовується майже в усьому світі.

Зростаючий інтерес до даної методики обумовлений, перш за все, серйозними змінами в методиці викладання окремих предметів, в тому числі іноземної мови, в зв'язку з впровадженням компетентісно-орієнтованої моделі навчання.

CLIL як термін був сформульований Девідом Маршалом в 1994 році, хоча насправді цей метод використовується з давніх часів, і на даний момент багато викладачів використовують його навіть не підозрюючи, що такий метод отримав свою офіційну назву. З кожним роком CLIL популяризується все більшою кількістю шкіл в світі, і цьому сприяють його переваги перед іншими методами, а також попит на такий підхід в сучасних умовах навчання. [6].

Метод CLIL (Content and Language Integrated Learning або предметно-мовне інтегроване навчання) останнім часом набирає все більшої популярності у викладанні англійської мови. Останні два десятиліття CLIL в основному був поширений в початкових школах і школах середньої ланки. Однак в деяких університетах Європи існувала тенденція розвитку курсів або програм англійською. Протягом 1990-х рр. акронім CLIL став поширеним терміном в Європі для позначення програм інтеграції навчання іноземної мови і змісту фахового предмета. У 2005 році Девід Марш запропонував позначити CLIL як загальний термін для різних методологій двостороннього характеру, в яких увага приділялася тематичному змісту і мові, що вивчається. Протягом останнього

десятиліття успіхи CLIL швидко прискорилися завдяки дослідникам різних дисциплін: лінгвістам, педагогам, психологам та ін. Також до об'єкту вивчення двостороннього навчання (мови і предметного змісту) додалося дослідження стратегій вивчення і розумових навичок студентів [5].

З кожним роком CLIL розповсюджується все більшою кількістю шкіл в світі, і цьому сприяють його переваги перед іншими методами, а також попит на такий підхід в сучасних умовах навчання. Ключові принципи підходу предметно-мовного інтегрованого навчання базуються на двох основних поняттях - «мова» і «інтеграція». CLIL умовно ділять на hard CLIL і soft CLIL. Hard CLIL означає, що будь-який шкільний предмет може викладатись англійською. В ході такого уроку учні досліджують географію, літературу, біологію, фізику або навіть спортивні ігри за допомогою іноземної мови. Викладачі англійської мови використовують soft CLIL, їх завдання полягає в зворотному: вивчити іноземну мову використовуючи теми і матеріали з інших предметів. Виділяють і третю модель CLIL- *partial immersion*, яка займає проміжне положення, і використовується, коли деякі модулі з програми зі спеціальності вивчаються іноземною мовою [1]. Наявність декількох моделей в рамках методики CLIL дає можливість викладачеві варіювати ступінь залучення іноземної мови в навчання в залежності від цілей навчального плану і кількості годин, відведених на вивчення іноземної мови.

Заняття на основі методики CLIL істотно підвищують у підлітків та молоді мотивацію до вивчення мови. Студентам часто буває важко зрозуміти необхідність вивчення англійської для їх майбутньої професії. А ось на занятті, де застосовуються технології CLIL, мова виступає вже не метою, а засобом вивчення іншого предмета, тобто юнаки і дівчата бачать, що за допомогою англійського можна дізнаватися нову цікаву інформацію. Вивчення мови відразу стає більш осмисленим, адже іноземна мова використовується для вирішення нагальних конкретних завдань майбутньої професії [2,4]. Особливо добре те, що для занять з іноземної мови за методикою soft CLIL можна використовувати

автентичні (тобто розроблені для носіїв мови) матеріали. Завдяки Інтернету у нас є доступ до величезної кількості неймовірно цікавих ресурсів.

Із студентами можна, наприклад, порівняти параграф з їх вузівського підручника з біології з параграфом на цю ж тему з американського чи британського підручника, знайти подібності та відмінності в подачі матеріалу. В процесі вивчення теми Ботаніка і Хімія на 1 курсі майбутні фармацевти можуть побувати на онлайн екскурсії в одному з численних ботанічних садів і ботанічних музеїв світу, або подивитися відео хімічних експериментів на YouTube, чи дізнатися про нові підходи до вивчення хімічних елементів та фармакологічних речовин в університетах світу з подальшим обговоренням. Крім того, студенти мають змогу самостійно поповнювати свої знання із тієї ж біології на основі результатів новітніх досягнень у цій галузі, викладених мовою оригіналу. Цей факт не може не позначитись на результатах успішності з профільного предмету.

Принципові засади CLIL не важко зрозуміти і легко втілити в навчальний процес. Це завжди цікаво обом учасникам навчального процесу у вищій школі: викладачам і студентам:

- CLIL - це в першу чергу навчання загальним знанням, а не багатомовності, тому останнє є лише додатковою функцією;
- навчання проходить, базуючись на основних 4 «С»: content, communication, cognition and culture. Всі ці складові знаходяться в безперервному зв'язку між собою;
- вимагає побудови безпечного психологічного клімату на занятті;
- має на увазі використання виключно однієї (іноземної) мови, одного і того ж викладача і аудиторії;
- для кращого розуміння матеріалу викладач може підключати міміку, жести, картинки, звук презентації та ін.

Крім того, CLIL

- дозволяє студентам більш ефективно спілкуватися один з одним, використовуючи іноземну мову;

- розширює міжкультурні знання;
- розвиває навички спілкування іноземною мовою в реальних умовах;
- розвиває мислення і відкриває творчий потенціал;
- підвищує мотивацію студентів і їх впевненість в собі;
- тренує всі мовні навички і розвиває мовленнєві вміння;
- пробуджує інтерес до використання іноземної мови в професійних сферах;
- не вимагає додаткових годин навчання.

В результаті іноземна мова виступає як ефективний спосіб встановлення міжпредметних зв'язків в рамках навчального плану, а також в якості мови міжкультурного спілкування, тому що вивчення іноземної мови відбувається в умовах іншомовного професійного контексту.

Дана методика викликає великий інтерес у викладачів іноземних мов, а також у цілого ряду педагогів, які володіють іноземною мовою і викладають свій профільний предмет у ВНЗ. Таким чином, поєднуючи два напрямки, викладачі-предметники здатні навчати не лише своєму профільному предмету на іноземній мові, але також використовувати важливі засоби навчання мови: викладати граматику, лексику, та ін., включаючи в свій урок елементи комунікативної методики навчання іноземної мови. Це допомагає спростити і модернізувати навчальну програму у вищій школі.

У більшості вищих навчальних закладів, згідно з навчальною програмою, інтенсивне навчання іноземної мови (найчастіше англійської) студентів немовних спеціальностей закінчується на другому курсі, але варто відзначити, що, через відсутність постійної мовної практики в наступні роки навчання, відбувається поступова втрата комунікативних навичок. Тому виникає потреба в інтегруванні іноземної мови та фахових дисциплін протягом усього періоду навчання у ВНЗ, як для студентів бакалаврату, так і магістратури. Саме в цьому знаходить свою реалізацію технології CLIL.

Литература.:

1. Лаптева Т. Некоторые аспекты использования методики CLIL при обучении иностранным языкам [Электронный ресурс]. – Режим доступа: <http://cyberleninka.ru/article/n/nekotorye-aspekty-ispolzovaniya-metodiki-clil-pri-obuchanii-inostrannym-yazykam>
2. Леткина Н. В. К вопросу организации обучения иностранному языку в неязыковом вузе в соответствии с европейской системой уровней владения иностранным языком // Символ науки. 2016. № 5-2 (17). С. 173-174.
3. Самойлова Е. В. Актуальные проблемы и перспективы преподавания иностранного языка студентам неязыковых специальностей вузов в рамках интегрированного подхода / Е.В. Самойлова, О.В. Назарова, Н.С Корнилецкая // Интеграция образования. – 2014. – №2. – С.117-123.
4. Яроцкая Л. В. Иностранный язык и становление профессиональной личности (неязыковой вуз) / Л.В. Яроцкая // Монография. – М.: Издательство ТРИУМФ, 2016. – С. 258.
5. Coyle D., Hood Ph., Marsch D. CLIL: Content and Language Integrated Learning. Cambridge University Press, 2010. 182 p.
6. Marsh D. 2002. Content and Language Integrated Learning: The European Dimension Actions, Trends and Foresight Potential [Электронный ресурс]. – Режим доступа: <http://europa.eu.int/comm/education/languages/index/html>

ЗМІСТ

РОЗДІЛ 1. АРХІТЕКТУРА І БУДІВНИЦТВО

Костюк О. В. Основні проблеми та розвиток тривимірного кадастру в Україні.....	3-8
---	-----

РОЗДІЛ 2. ЖУРНАЛІСТИКА І ІНФОРМАЦІЯ

Волок В. О., Бруй Т. О. Актуальність розвитку бібліотеки в інформаційному суспільстві.....	9-13
Ляшко О. М., Бруй Т. О. Проблеми системи місцевого самоврядування в Україні.....	14-18
Салівончик О. С., Бруй Т. О. Рекламний текст і типологія його жанрів.....	19-23
Філоненко К. В., Бруй Т. О. Сучасні погляди на систему управління.....	24-27

РОЗДІЛ 3. МЕХАНІЧНА ІНЖЕНЕРІЯ, АВТОМАТИЗАЦІЯ І ПРИЛАДОБУДУВАННЯ

Бразалук А. К. Численный расчет медленных фазовых переходов в асимптотической модели методом граничных элементов	28-32
Данилова Л. М. Аналітико-експериментальне визначення раціональної осьової сили свердління кінцевою частиною саморіза.....	33-37

РОЗДІЛ 4. ОСВІТА

Волкова Г. К. CLIL-технології у формуванні професійних компетенцій фармацевтів в курсі іноземної мови	38-42
Рашевський М. О., Гуцалюк С. П., Рашевська А. М. Про метод траєкторій у комбінаториці та теорії ймовірностей.....	43-47
Стражнікова І. В. Зміст освіти в дослідженнях Галичини початку ХХІ століття: еволюція теоретичних основ	48-52
Ябчанка Р. В. Дистанційне навчання як один із методів інновацій у вищій школі.....	53-56